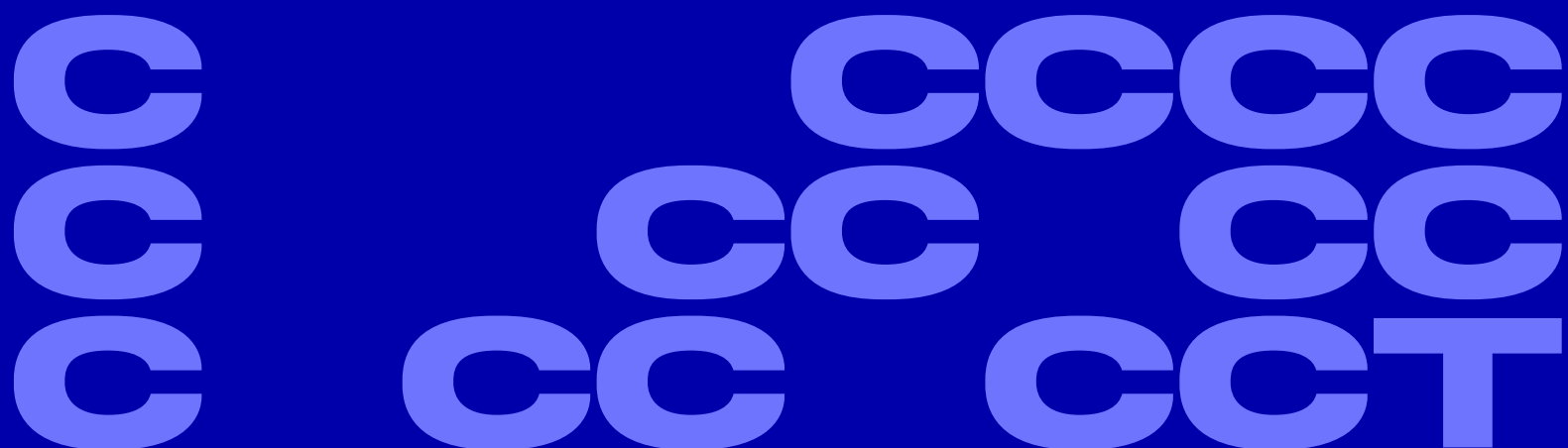

Cooperatives
de Treball

10 mesures per impulsar el cooperativisme de treball als municipis

Propostes pel mandat 2027-2031

En un context marcat per la necessitat d'impulsar una economia més resiliència, arrelada al territori i orientada al benestar de les persones, els municipis tenen un paper clau en la construcció d'un model de desenvolupament més sostenible, democràtic i inclusiu. Davant reptes com l'accés a l'habitatge, la transformació del teixit productiu, la transició ecològica, el relleu generacional de les empreses, la digitalització o la creació d'ocupació de qualitat, el cooperativisme de treball ofereix respostes contrastades i de llarg recorregut.

Les cooperatives de treball són empreses competitives que generen activitat econòmica, ocupació estable i de qualitat, retenen la riquesa i els centres de decisió al territori i promouen la participació democràtica, el compromís amb el municipi i una distribució més equitativa de la riquesa. Per aquest motiu, cada vegada més administracions locals incorporen el cooperativisme de treball com una eina estratègica per impulsar el desenvolupament econòmic local, reforçar l'emprenedoria col·lectiva, preservar l'activitat empresarial i fomentar un teixit econòmic més divers i resiliència.

Des de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya volem contribuir a aquest objectiu posant l'experiència i el coneixement del moviment al servei dels governs locals. Ens posem a disposició dels ajuntaments per aportar coneixement i experiència, i per facilitar el disseny i el desplegament de polítiques públiques que incorporin el cooperativisme de treball com un actor clau del desenvolupament econòmic i social dels municipis.

Amb aquest objectiu, presentem 10 mesures per cooperativitzar els municipis: un conjunt de propostes concretes per al mandat 2027-2031 que volen facilitar la creació, el creixement i la consolidació de cooperatives de treball, promoure la seva participació en les polítiques de desenvolupament local i reforçar la seva contribució a una economia més democràtica, competitiva i arrelada al territori.

1 **Situar les cooperatives al centre del desenvolupament econòmic local**

Les cooperatives de treball són empreses que contribueixen a dinamitzar l'economia local, generar ocupació de qualitat i retenir activitat econòmica i centres de decisió al municipi, i, alhora, reforçar un model de desenvolupament més resilient i arrelat al territori. Per tal de fer créixer aquest potencial, proposem treballar conjuntament amb els ajuntaments per incorporar el cooperativisme de treball de manera estable a les estratègies municipals de promoció econòmica i desenvolupament local.

Integrar les cooperatives en l'estratègia de desenvolupament local

Proposem treballar conjuntament per:

- Incorporar el cooperativisme de treball als espais de participació i decisió vinculats a les polítiques municipals de promoció econòmica i desenvolupament local.
- Integrar en el plans de desenvolupament local objectius, actuacions i recursos per impulsar el cooperativisme de treball al municipi.
- Identificar una persona o unitat de referència dins dels serveis municipals de promoció econòmica que coordini les polítiques de foment i actuï com a interlocutora amb el sector.
- Elaborar diagnòstics periòdics sobre la realitat del cooperativisme de treball per identificar oportunitats, sectors prioritaris i necessitats de suport.
- Definir indicadors i mecanismes d'avaluació que permetin mesurar els resultats de les polítiques municipals i orientar-ne la millora contínua.
- Incorporar als plans de desenvolupament local mesures concretes de foment del cooperativisme de treball, amb una planificació que en faciliti el desplegament i el seguiment.

2 **Impulsar la creació de noves empreses cooperatives**

Les cooperatives de treball són una fórmula empresarial competitiva que ofereix una alternativa sòlida per emprendre col·lectivament. Els serveis municipals de promoció econòmica poden contribuir a donar a conèixer aquesta opció de manera transversal i facilitar que els projectes empresarials la puguin valorar des de les primeres fases del seu procés de creació.

Fomentar l'emprenedoria cooperativa

Proposem treballar conjuntament per:

- Incorporar el cooperativisme de treball de manera transversal als serveis municipals d'emprenedoria i promoció econòmica, facilitant que les persones emprenedores disposin d'informació i orientació sobre aquesta fórmula empresarial.
- Reforçar la capacitat del personal tècnic municipal, així com de gestories, assessories i altres agents prescriptors, perquè puguin identificar quan el model cooperatiu és la millor opció per a un projecte empresarial. L'FCTC pot contribuir a aquesta tasca amb formació i coneixement especialitzat.
- Explorar la incorporació, a les finestretes úniques empresarials municipals, de processos de treball estandarditzats que facilitin la creació de cooperatives i la transformació d'empreses en cooperatives de treball.
- Afavorir programes municipals de suport a la creació de cooperatives de treball que combinin assessorament, formació i acompanyament durant les primeres fases del projecte.

3 Preparar el talent cooperatiu del futur

El cooperativisme de treball necessita noves generacions de professionals que coneguin aquest model empresarial i el considerin una opció per desenvolupar la seva carrera professional o impulsar projectes col·lectius. Per avançar en aquest objectiu, proposem col·laborar amb els ajuntaments per reforçar la connexió entre el sistema educatiu i el teixit cooperatiu del territori, apropant el model cooperatiu a les persones joves i donant a conèixer les oportunitats que ofereix.

Connectar el talent amb el teixit cooperatiu

Proposem treballar conjuntament per:

- Incorporar el cooperativisme de treball als programes municipals d'orientació acadèmica i professional perquè les persones joves coneguin aquesta fórmula empresarial i les oportunitats que ofereix.
- Promoure activitats de sensibilització als centres educatius, com visites a cooperatives de treball, xerrades de persones cooperativistes i experiències pràctiques vinculades al model cooperatiu.
- Afavorir la col·laboració entre cooperatives de treball, centres de formació professional i universitats per facilitar pràctiques, projectes compartits i la incorporació de nou talent al sector.
- Donar suport a iniciatives educatives que promoguin les cooperatives d'alumnes i altres metodologies d'aprenentatge basades en la participació, la gestió compartida i el treball en equip.

4

Garantir la continuïtat empresarial i fomentar la intercooperació

El cooperativisme de treball és una eina eficaç per garantir la continuïtat d'empreses viables, preservar el coneixement acumulat i retenir activitat econòmica, ocupació i centres de decisió al territori. Alhora, la intercooperació permet que les cooperatives comparteixin recursos, generin sinergies i desenvolupin projectes conjuntament, reforçant el conjunt del teixit empresarial.

Impulsar el relleu empresarial i la cooperació entre empreses

Proposem treballar conjuntament per:

- Promoure programes municipals de transmissió i relleu empresarial que promoguin la transformació d'empreses sense continuïtat en cooperatives de treball.
- Facilitar assessorament especialitzat a persones propietàries, persones treballadores i empreses perquè coneguin la fórmula cooperativa com a alternativa de continuïtat empresarial, facilitant la informació i la derivació cap a serveis especialitzats en relleu cooperatiu.
- Identificar, en col·laboració amb els agents econòmics del territori, empreses amb risc de tancament o sense relleu generacional i facilitar-ne l'acompanyament cap a models cooperatius. L'FCTC pot aportar coneixement especialitzat i donar suport en la identificació d'oportunitats de relleu cooperatiu.
- Afavorir projectes d'intercooperació entre cooperatives de treball per compartir serveis, generar noves oportunitats de negoci i desenvolupar projectes conjunts.

5 Posar els espais i el patrimoni municipal al servei del desenvolupament empresarial

Els equipaments i el patrimoni municipal poden esdevenir un actiu estratègic per impulsar el desenvolupament empresarial. La cessió d'espais, infraestructures i recursos públics facilita que les cooperatives de treball puguin iniciar, consolidar i ampliar la seva activitat, alhora que contribueix a revitalitzar el teixit econòmic del municipi.

Aprofitar els espais municipals per impulsar l'activitat econòmica

Proposem treballar conjuntament per:

- Afavorir que la gestió d'equipaments municipals vinculats a la promoció econòmica —com viviers d'empreses, espais de cotreball, obradors compartits o centres d'innovació— pugui recaure en cooperatives de treball o agrupacions de cooperatives del territori.
- Explorar possibilitats de recuperació d'espais o patrimoni municipal infrautilitzat per impulsar nous projectes empresarials cooperatius i generar pols d'activitat econòmica.
- Facilitar la cessió temporal de locals, naus o altres espais municipals perquè les cooperatives de treball puguin desenvolupar la seva activitat en condicions favorables.
- Identificar oportunitats de concessió de sòl públic per impulsar la creació i el desenvolupament de noves cooperatives industrials i de serveis d'atenció a les persones, en sectors com l'agroalimentari, el tèxtil, el metall, les residències o els centres residencials d'acció educativa. L'FCTC pot contribuir a identificar oportunitats i orientar els municipis en el desenvolupament d'aquests projectes.
- Promoure la participació de cooperatives de treball en la gestió d'equipaments municipals quan aquesta fórmula contribueixi a millorar el servei i reforçar l'arrelament territorial.

6 Facilitar el finançament i el creixement de les empreses cooperatives

Per consolidar-se i créixer, les cooperatives de treball necessiten accedir a recursos financers, instruments d'inversió i oportunitats de finançament adaptades a les seves necessitats. Els ajuntaments poden contribuir a crear un entorn més favorable facilitant aquest accés i acompanyant les cooperatives en el desenvolupament dels seus projectes.

Millorar l'accés al finançament i als recursos públics

Proposem treballar conjuntament per:

- Impulsar línies de col·laboració amb les finances cooperatives i ètiques, com la xarxa FinanCoop, per facilitar l'accés al finançament de les cooperatives de treball.
- Facilitar orientació i suport tècnic perquè les cooperatives puguin accedir a convocatòries de subvencions i programes de finançament d'àmbit local, català, estatal i europeu, facilitant informació i derivació cap a recursos especialitzats en finançament cooperatiu.
- Explorar la possibilitat de crear instruments municipals de suport a projectes cooperatius amb potencial de creixement, innovació o generació d'activitat econòmica.
- Afavorir l'accés de les cooperatives a programes d'inversió, acceleració i escalabilitat que en reforcin la capacitat de desenvolupament. L'FCTC pot contribuir a donar a conèixer aquests recursos i connectar les cooperatives amb les oportunitats disponibles.

7

Reforçar la competitivitat i accelerar la transformació digital

Les cooperatives de treball han d'afrontar els mateixos reptes que qualsevol empresa: innovar, digitalitzar-se, augmentar la productivitat i adaptar-se als nous mercats. Els ajuntaments poden contribuir a reforçar la seva competitivitat facilitant l'accés a eines, coneixement i oportunitats que n'impulsin el creixement.

Impulsar empreses més competitives, innovadores i digitalitzades

Proposem treballar conjuntament per:

- Afavorir la participació de les cooperatives de treball en fires, mercats i altres iniciatives de promoció econòmica que en reforcin la visibilitat i les oportunitats comercials.
- Promoure programes de transformació digital dirigits a les cooperatives de treball, incorporant eines digitals i d'intel·ligència artificial que en millorin la competitivitat i la productivitat.
- Fomentar projectes col·laboratius de digitalització i plataformes compartides entre cooperatives que permetin generar economies d'escala i ampliar la seva capacitat de mercat.
- Facilitar l'accés de les cooperatives de treball a programes d'innovació empresarial, internacionalització i desenvolupament de nous productes i serveis, donant a conèixer els programes i recursos de suport disponibles. L'FCTC pot contribuir a identificar oportunitats i connectar les cooperatives amb aquests recursos.

8 Utilitzar la contractació pública com a motor de desenvolupament local

La contractació pública és una eina estratègica per impulsar el desenvolupament econòmic local i afavorir un teixit empresarial divers, innovador i compromès amb el territori. Els ajuntaments poden facilitar una major participació de les cooperatives de treball en les licitacions mitjançant una compra pública estratègica, accessible i orientada a generar més valor per al municipi.

Fer de la compra pública una eina de transformació econòmica

Proposem treballar conjuntament per:

- Explorar la incorporació de criteris socials, laborals, ambientals i d'impacte territorial en la contractació pública, prioritzant la qualitat tècnica i el valor global de les propostes, d'acord amb la naturalesa del contracte i la normativa aplicable.
- Facilitar l'accés de les cooperatives de treball a la contractació pública mitjançant la divisió en lots, la simplificació dels procediments administratius, l'acompanyament a les empreses licitadores i la difusió de les oportunitats de contractació, amb accions de capacitació i espais de trobada amb els serveis municipals.
- Explorar fórmules de col·laboració i contractació pública més enllà de les licitacions ordinàries, com la concertació social i altres instruments legalment previstos, especialment en la prestació de serveis d'interès públic, identificant els àmbits en què siguin aplicables i les oportunitats que ofereixen per afavorir la participació de les cooperatives de treball en la contractació pública municipal.
- Afavorir la participació del teixit econòmic local, incloses les cooperatives de treball, mitjançant criteris vinculats a la qualitat del servei, la sostenibilitat i l'impacte social i territorial, d'acord amb la normativa vigent i sempre que estiguin vinculats a l'objecte del contracte i siguin legalment admissibles.

9 Impulsar la innovació per afrontar els reptes del territori

Els grans reptes dels municipis —com la transició ecològica, l'envelliment de la població, la digitalització o l'accés a l'habitatge— requereixen noves formes de col·laboració entre administracions, empreses i centres de coneixement. Les cooperatives de treball poden esdevenir aliades estratègiques per desenvolupar solucions innovadores amb impacte al territori.

Generar innovació compartida per al territori

Proposem treballar conjuntament per:

- Promoure projectes d'innovació en col·laboració entre ajuntaments, cooperatives de treball, universitats, centres de recerca i altres agents del coneixement per donar resposta als principals reptes del municipi.
- Explorar la creació de laboratoris o espais municipals d'innovació que permetin dissenyar, testar i validar noves solucions empresarials i nous models de col·laboració, a partir de la identificació de necessitats i oportunitats del territori.
- Impulsar projectes pilot que afavoreixin la transferència de coneixement i l'aplicació de solucions innovadores en àmbits estratègics per al desenvolupament local, , avaluant-ne els resultats per valorar-ne la continuïtat o la possibilitat de replicar-los.

10 **Promoure una ocupació més inclusiva i impulsar sectors estratègics**

Les cooperatives de treball contribueixen a generar oportunitats laborals estables i a donar resposta a necessitats socials i econòmiques dels municipis. Els ajuntaments poden potenciar aquest impacte impulsant el cooperativisme en sectors estratègics i promovent un desenvolupament econòmic més inclusiu, sostenible i orientat al benestar de les persones.

Crear més oportunitats d'ocupació i activitat econòmica

Proposem treballar conjuntament per:

- Afavorir la creació i consolidació de cooperatives de treball en sectors estratègics, especialment en l'àmbit de les cures, la salut, la transició energètica, l'economia circular, l'habitatge i els serveis de proximitat.
- Incorporar la perspectiva d'igualtat d'oportunitats en les polítiques municipals de foment del cooperativisme de treball, promovent empreses més diverses, inclusives i equitatives, i identificant possibles barreres d'accés per introduir-hi mesures de millora.
- Donar suport a projectes cooperatius que contribueixin a generar ocupació de qualitat i a donar resposta a les necessitats socials emergents del municipi, facilitant l'accés a informació sobre el model cooperatiu i a recursos especialitzats de creació i consolidació d'empreses.
- Promoure iniciatives que afavoreixin la inserció laboral i la participació econòmica de persones amb més dificultats d'accés al mercat de treball mitjançant el model cooperatiu. L'FCTC pot acompanyar els municipis en la identificació d'oportunitats i en el desenvolupament d'iniciatives d'ocupació inclusiva.

Cooperativitzar els municipis és apostar per un model de desenvolupament econòmic més resilient, participatiu i arrelat al territori. Les cooperatives de treball generen ocupació estable i de qualitat, impulsen la innovació, retenen la riquesa, l'activitat econòmica i els centres de decisió al municipi, i contribueixen a construir una economia més competitiva, sostenible i orientada al benestar de les persones.

Aquestes 10 mesures ofereixen als governs locals un full de ruta per incorporar el cooperativisme de treball com una eina estratègica de desenvolupament econòmic local, afavorint la creació i consolidació d'empreses, la continuïtat del teixit productiu, la generació d'oportunitats i la resposta als principals reptes socials, econòmics i ambientals del mandat 2027-2031.

La Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya es posa a disposició dels ajuntaments per aportar coneixement, suport tècnic i experiència en el desplegament d'aquestes mesures, i per construir, conjuntament, polítiques públiques que reforcin un teixit empresarial més democràtic, competitiu, arrelat al territori i generador de prosperitat compartida.

Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya

C/ Premià 15, 1a planta, 08014 Barcelona
93 318 81 62

www.cooperativestreball.coop

